

מסורת הש"ס

א' זיל דסג, כ"ה עירובין 55: ערסין יט: א' זיק יא: ד' כהי שמעט טי: זיק: (א) ונשי' חס' עירובין 3: דיה בין לרבנן, ויפין מגיל' מי' מן סק"ג וכתשבת שבת יעקב ח"א סי' ג, א' זיק מ"ו, (ח) זיק, ט' וקרי, זיק: (י) ומקוללת יג, (כ) ונסהדין סה, א' אמרין נמי בגי, זיק: (ט) זיל לפי, (ז) נסג, וסג, מן הפסק, זיק, (ט) דהיינו כל היך וחי שני עצמות טעם האמנה, זיק, (ט) דמי, זיק: (ז) זיק מ"ו, (ק) ונשי' חס' שבת 35. ד"ה במפרק וחי ד"ה שמיני' שם טל הגלין,.

תורה אור השלם

- וְיָרָא יִסְחָק בֶּן יִשְׁחָר אֲבִיו וַיֹּד יִמְינוּ עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיִּרְעוּ בְּעֵינָיו וַחֲמֹקוֹ דִּי אֲבִיו לְחַסְדָּא אֲתָה מַעַל בְּרַשָּׁא אֶפְרַיִם עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה: בראשית פח ח
- וְקִשְׁתָּם לֹאמַר עַל יָדָךְ וְהָיוּ לְטַטְפָּה בֵּין עַמֶּיךָ: דברים ו ח
- כָּל פֶּטֶר רָחֵם לְכַל בְּשׂוֹר אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָיוּ בְּאֵרֶם וּבְבִרְמָה יִתְּהוּ קֶרֶךְ אֶךְ פֹּדֶה תַּפְרִיד אֶת כְּבוֹד הָאֵלֶּם וְאֶת כְּבוֹד הַדְּבָרָהּ וְהַמְּאָהָה הַקֶּדֶד: במדבר טו ט

הגהות בה"ח

(א) רש"י ד"ה אין לו זרוע שמאל היד' ויחסי מ"ה בימינו ימין של אטור:

גליון הש"ס

גמ' בעא מיניה ר'ינאי: פנים נכתמת אור להנאון בעל עיניו נכתמת פ' נכתמי: תוס' ד"ה ד' ב' פ' ארבע שבבי פירש ב' פ' עירובין דף ע"ב פסוק ד"ה בין לרבנן:

לעניו רש"י

בדרון [בדרון]. החלק הבשרני של הזרוע.

מוסף יש"י

זו קיבורת. אבר אלמעי' שמוע ונעלי' רבניין (עירובין 35:). פרה תפודה. אך פרה תפדה אף נסור האדם (פסח פסא יא). כבור שטרף. נסור אדם שנהרג בתוך ל' יום (טס). ת"ל אך חלק. אין צורך לפדות, ואם מת מתעלה לא אלתערין לו למת. דלא אביי מביי (בבבבב יח) ופדיו מן חדש תפדה, אכל השפח אלתערין לשמועין דלא אמרין חי לא חקטיל הוא חי ולא נפל הוא ולפרקיה (טס). אך חלק. אכן וקנין מעיטין (עירובין ק. פסחים ה. טס שא. שבועות יג).

ר' יוסי ד' הסורס. חוטמו משוקע כדאמר' בצבורות (דף מג.): חסורס זה שחוטמו משוקע: **מלינו ימין שנקרא יד**. ולא ה' ילפינן מהכא: **מה ו' (מוזז) כפיצה בימין**. כשכותבין המוזז בימין דרוב בני אדם כותבין בימין אף קשירה נמי עבד קשר בימין ומדקשר בימין מכלל הנחה בשמאל דאי הנחה ו' על ימין שזז אינו יכול לקושרה בימין: **מידכה כה**. מדכתיב ד' כהי"י ה' כהה משמע לשון נקירה שמע מינה בשמאל קאמר דאין בה כח כנקיפה. ל"א ידכה יד כהה עמיא בלא כח: **כתנאי**. דאיכא תנא דיליף שמאל מידכה כרז אשי ואיכא דלא יליף: **לרבות אם הגידס** שאין לו יד א' לדכה דמשמע יד רלואה ומקולקלת: **אין לו זרוע**. שמאל: **(א) ימין של אטר** הוא שמאל לדדיה **בשני ידיו**. ששמיהן שוות לו בכח דכיון דלף צימין נמי שולט הלכך מניחה בשמאלו לפי שהיא שמאל לכל אדם ואש"ג לדדיה הוא א' ימין: **קבורס**. דדרוין: **היכא**. אקדקוד **קאי: רופס**. כן כשהוא קטן בן שנה: **או קוס גלי**. או עמוד ולא בגלות או קבל עליך שמתא דלאחוי מייכת צי: **עשר סלעים**. דמד צטר הוא ואית ליה תרי רישי ומשיב כמרין ואש"ג גידולת מאומים לא יהיב אלא ה' סלעים כדאמרין בפ' יש צבור לנחלה (בצורות מת). אפ"ה התס הוא משום דאי אפשר לנמנע אצל הכא חד הוא ואפשר לנמנע שילאו כלאחר וחי שניהם פטור רחס: **שומע אני אפי' נערף**. נהרג בתוך ל' יום נמי חייב דלף על גז דכתיב (במדבר יח) ופדיו מן חדש תפדה אפ"ה הכא איכא למימר אס לא נהרג הוא חי ל' ובכור מעליא הוא יא':

אך

שצין הכתב למרפק ומרפק הוא קודא כדמשמע דמסכת ערכין (דף יט: ע) צפ' האומר משקלי דקמני מוכני ציד עד האציל וצרגל עד הארצונה ט' קרי לאציל מרפק צממני' וכתיב נמי י' על כל אצילי ידי ומתרגם מרפיקי ידי ומשמע דמרפק ציד כנגד הארצונה צרגל וגם בכל דוכתי משמע דאציל הוא קודא ולא כפירוש הקונטרס דפירש ט' גצי אוב וידעווי איישיל ובמסכת סופרים (פ"ג) תניא לא שיש שני אציליו על הספר וחוה הקודא שדך להשעין עליו עוד אמרי' בפ"צ דצומסי (דף טי). ולא יסגרו ציצע שאין חוגרין במקום שמויעין ולא למטה ממתיניהן ולא למעלה מאציליהן אלא כנגד אצילי ידיהן והיינו כנגד הקודא שסס דרך לחגור ולא כנגד איישיל דלדרכה סס מקום זיעה יומר ובפרק המפלת (מה דף ל:). א' דלמרינן גבי ולד צמעי אמו ושני אציליו על צדכיו ומהא דכתיב צירמיה (גמ) שים נא בלויי הסמכות תחת אצילי יידך לא קשיא מיד' א' ולפי שהיה אומו צמזלים צידיו ומשים תחת הקודא בלויי הסמזים שלא זיוקו לו והא דתנן גבי שבת א' המואיל כפיו ובמרפיקו אפשר שזמן אדם גרוגרת כנגד אומו פרק של קודא מצפנים וכופץ ידו על כחיפו שלא פתול הגרוגרת ויזילאנה והא דתנן צפ' ד' מיתות (פסהדין דף סה). בעל אוב זה פיתוס המדצר צשחיו ובגמ' תניא בעל אוב זה המדצר צין הפרקים וצין אצילי ידיו משמע הלך אחר לשון בני אדם ועד מרפיקו הוא דמיקריא יד משום דקיבורת לא היו בכלל ועוד מדאמרין בשמעמין שמהא שזמה כנגד הלז והיינו כנגד הדדים כדאמרין צמועד קטן (דף מ: מ) הספד על הלז כדכתיב על שדים סופדים ומהאיא דערבין קשה לדברי המפרשים צפ' כל הצשר (חולין דף קו:). לחולין עד הפרק הוא פרק שלישי של האלצצעות עד חיבורן לפיסת ידים ולתרומה כל היד ולקידוש ידים ורגלים עד הפרק דהיינו קודא והכי איתא בפרק הזהיר ולא יתכן דמנומח היא דערבין (דף יט: ע) דקודא היינו שיעורא דנדרים עוד ראייה מדתנן בפ' הזרוע (חולין דף קלז). אחיו זרוע מן הפרק של ארצונה עד הכף של יד והוא של מזיז וכנגדו צרגל שוק האומר בשלמים א' מן הארצונה א' הפרק של הארצונה עד צוקא דלטמא א' עד הירך דהיינו שני עצמות צעם האלמנעי ועם של קולית ר' יהודה אומר מן הפרק של הארצונה עד סובך של רגל והוא עצם האלמנעי המחובר לקולית ולאוחו פרק קרי סובך של רגל כך פירש שס בקונטרס ומיחו אין ראייה מזרוע דבהמה לזרוע דאדם דהא שוק דאדם נמי לא היו כשוק דבהמות דתנן בזהלות ב' בשוק חמשה בארצונה וא' צירך אלמא קרי שוק עצם המחובר לרגל ויתכן לר' יהודה נמי היינו שוק דבהמה א' וש מפרשים דסובך של רגל דקאמר ר' יהודה היינו פרק הסמוך לרגל דהיינו אסתמורא קביל"א צלע"ז וכן משמע בתוספתא דמסכת ידים דקמני שיעור שנקידוש ידים עד הפרק וצרגלים עד הסובך והיינו עד הפרק דקאמר במסכת ערכין וצירושלמי דמלות חלילה נמי מוכיח כן דקאמר גבי חלילה כיוי ממני' בקשור מן הארצונה ולמטה כשירה אצל מן הארצונה ולמעלה פסולה ופרין והכתיב (שמות ג) ורחצו בני אהרן את ידיהם ואת רגליהם ותנן עלה ציד עד הפרק וצרגל עד הסובך והיכי אמר כך שנייה דכתיב (דברים כה) מעל רגלו מעתה אפילו מן הארצונה ולמעלה תהא כשירה שנייה א' (היא) דכתיב מעל רגלו ולא מעל דמעל רגלו משמע דקרי סובך לפרק הסמוך לרגל. מ"ר א' :

מקום שמוחו ש" תינוק רופס. הוא הדין הסמוך למנחם כדמוכח לקמן מקום הראוי לטמא צנגע א' ואמרין בעירובין (דף 55: ע) מקום יש צראש שראוי להניח שם שני תפילין. מ"ר: **א**ו קום ג"י ב'. בעולם הזה ליכא אצל יש צמדרש אשמדאי הוליא מתחת קרקע אדם א' שיש לו שני ראשים לפני שלמה המלך ונשא אשה והוליד צנים כיוא' צו צשני ראשים וכיוצא צאשמו צראש אחד וכשצאו לחלוק צונכסי צציהס מי שיש לו שני ראשים שאל שני חלקים וצאו לדין לפני שלמה ה' א'. מ"ר: **שׁוֹבַעַ** אני אפ' נשרף בתוך צ' יום. פירש בקונטרס נטרף נהרג יא' וקשה לר"ם דמממני' הוה ליה לאקשוי דתנן בצבורות (דף מט). מת הֵבן בתוך ל' יום האצ פטור מחמם סלעים ועוד קשה דצפ"ק דצצא קמא (דף יא: ע) דלמר עולא א"ר אלעזר צבור שנטרף בתוך ל' יום אין פודין אומו מאי קמ"ל ממני' היא

רבי יוסי החורם. פי' בקונטרס חוטמו היה שקוע בעין חסורס דבצורות (דף מג: ע) ומימה הוא לומר שכינהו בלשון גנאי אלא על שס מקומו נקרא כן. מ"ר: **יד ימינו איקרי**. ומדכתיב (בראשית מת) ויתמוך יד אביו לא קשא מדי' א' כיון שכבר פירש יד

רבי יוסי א' החורם אומר מצינו ימין שנקרא יד שנאמר ויורא יוסף כי ישית אביו יד ימינו ואיך יד ימינו איקרי יד כתבא לא איקרי ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר וקשרתם וכתבתם מה אכתיבה בימין אף קשירה בימין וכיון דקשירה בימין הנחה בשמאל היא ור' יוסי א' החורם הנחה דבשמאל מנא ליה נפקא ליה מהאיב דנפקא ליה לר' נתן ליה אשי אמר מידכה א' כתיב בה"י כהה א"ל ר' אבא לרב אשי ואימא ירך שבכח א"ל מי כתיב בחי"ת כתנאי ידכה בה"י זו שמאל אחרים אומרים א' ירך לרבות את הגידם תניא איך אין לו זרוע פטור מן התפילין אחרים אומר ידכה לרבות את הגידם ת"ר צאמר מניה תפילין בימינו שהוא שמאלו והתניא מניה בשמאלו שהוא שמאלו של כל אדם אמר אביי כי תניא ההיא גבשולט בשתי ידיו תנא א'דבי מנשה על ירך יזו קיבורת בין עיניך זו קדקד היכא אמרי דבי רבי ינאי מקום השמוחו של תינוק רופס א' בעא מיניה פלימו מרבי מי שיש לו שני ראשים באיזה מןן מניה תפילין א"ל או קום גלי או קבל עלך שמתא אדהכי אתא ההוא גברא א"ל איתיליד לי ינוקא דאית ליה תרי רישי כמה בעינן למיחב לכהן אתא ההוא סבא תנא ליה חייב ליתן לו א' סלעים אינו והתני א'רבי בר חבא מתוך שנאמר יפרדה תפדה את בכור האדם שומע אני אפילו נטרף בתוך ל' ית"ל אך

שצין הכתב למרפק ומרפק הוא קודא כדמשמע דמסכת ערכין (דף יט: ע) צפ' האומר משקלי דקמני מוכני ציד עד האציל וצרגל עד הארצונה ט' קרי לאציל מרפק צממני' וכתיב נמי י' על כל אצילי ידי ומתרגם מרפיקי ידי ומשמע דמרפק ציד כנגד הארצונה צרגל וגם בכל דוכתי משמע דאציל הוא קודא ולא כפירוש הקונטרס דפירש ט' גצי אוב וידעווי איישיל ובמסכת סופרים (פ"ג) תניא לא שיש שני אציליו על הספר וחוה הקודא שדך להשעין עליו עוד אמרי' בפ"צ דצומסי (דף טי). ולא יסגרו ציצע שאין חוגרין במקום שמויעין ולא למטה ממתיניהן ולא למעלה מאציליהן אלא כנגד אצילי ידיהן והיינו כנגד הקודא שסס דרך לחגור ולא כנגד איישיל דלדרכנה סס מקום זיעה יומר ובפרק המפלת (מה דף ל:). א' דלמרינן גבי ולד צמעי אמו ושני אציליו על צדכיו ומהא דכתיב צירמיה (גמ) שים נא בלויי הסמכות תחת אצילי יידך לא קשיא מיד' א' ולפי שהיה אומו צמזלים צידיו ומשים תחת הקודא בלויי הסמזים שלא זיוקו לו והא דתנן גבי שבת א' המואיל כפיו ובמרפיקו אפשר שזמן אדם גרוגרת כנגד אומו פרק של קודא מצפנים וכופץ ידו על כחיפו שלא פתול הגרוגרת ויזילאנה והא דתנן צפ' ד' מיתות (פסהדין דף סה). בעל אוב זה פיתוס המדצר צשחיו ובגמ' תניא בעל אוב זה המדצר צין הפרקים וצין אצילי ידיו משמע הלך אחר לשון בני אדם ועד מרפיקו הוא דמיקריא יד משום דקיבורת לא היו בכלל ועוד מדאמרין בשמעמין שמהא שזמה כנגד הלז והיינו כנגד הדדים כדאמרין צמועד קטן (דף מ: מ) הספד על הלז כדכתיב על שדים סופדים ומהאיא דערבין קשה לדברי המפרשים צפ' כל הצשר (חולין דף קו:). לחולין עד הפרק הוא פרק שלישי של האלצצעות עד חיבורן לפיסת ידים ולתרומה כל היד ולקידוש ידים ורגלים עד הפרק דהיינו קודא והכי איתא בפרק הזהיר ולא יתכן דמנומח היא דערבין (דף יט: ע) דקודא היינו שיעורא דנדרים עוד ראייה מדתנן בפ' הזרוע (חולין דף קלז). אחיו זרוע מן הפרק של ארצונה עד הכף של יד והוא של מזיז וכנגדו צרגל שוק האומר בשלמים א' מן הארצונה א' הפרק של הארצונה עד צוקא דלטמא א' עד הירך דהיינו שני עצמות צעם האלמנעי ועם של קולית ר' יהודה אומר מן הפרק של הארצונה עד סובך של רגל והוא עצם האלמנעי המחובר לקולית ולאוחו פרק קרי סובך של רגל כך פירש שס בקונטרס ומיחו אין ראייה מזרוע דבהמה לזרוע דאדם דהא שוק דאדם נמי לא היו כשוק דבהמות דתנן בזהלות ב' בשוק חמשה בארצונה וא' צירך אלמא קרי שוק עצם המחובר לרגל ויתכן לר' יהודה נמי היינו שוק דבהמה א' וש מפרשים דסובך של רגל דקאמר ר' יהודה היינו פרק הסמוך לרגל דהיינו אסתמורא קביל"א צלע"ז וכן משמע בתוספתא דמסכת ידים דקמני שיעור שנקידוש ידים עד הפרק וצרגלים עד הסובך והיינו עד הפרק דקאמר במסכת ערכין וצירושלמי דמלות חלילה נמי מוכיח כן דקאמר גבי חלילה כיוי ממני' בקשור מן הארצונה ולמטה כשירה אצל מן הארצונה ולמעלה פסולה ופרין והכתיב (שמות ג) ורחצו בני אהרן את ידיהם ואת רגליהם ותנן עלה ציד עד הפרק וצרגל עד הסובך והיכי אמר כך שנייה דכתיב (דברים כה) מעל רגלו מעתה אפילו מן הארצונה ולמעלה תהא כשירה שנייה א' (היא) דכתיב מעל רגלו ולא מעל דמעל רגלו משמע דקרי סובך לפרק הסמוך לרגל. מ"ר א' :

מקום שמוחו ש" תינוק רופס. הוא הדין הסמוך למנחם כדמוכח לקמן מקום הראוי לטמא צנגע א' ואמרין בעירובין (דף 55: ע) מקום יש צראש שראוי להניח שם שני תפילין. מ"ר: **א**ו קום ג"י ב'. בעולם הזה ליכא אצל יש צמדרש אשמדאי הוליא מתחת קרקע אדם א' שיש לו שני ראשים לפני שלמה המלך ונשא אשה והוליד צנים כיוא' צו צשני ראשים וכיוצא צאשמו צראש אחד וכשצאו לחלוק צונכסי צציהס מי שיש לו שני ראשים שאל שני חלקים וצאו לדין לפני שלמה ה' א'. מ"ר: **שׁוֹבַעַ** אני אפ' נשרף בתוך צ' יום. פירש בקונטרס נטרף נהרג יא' וקשה לר"ם דמממני' הוה ליה לאקשוי דתנן בצבורות (דף מט). מת הֵבן בתוך ל' יום האצ פטור מחמם סלעים ועוד קשה דצפ"ק דצצא קמא (דף יא: ע) דלמר עולא א"ר אלעזר צבור שנטרף בתוך ל' יום אין פודין אומו מאי קמ"ל ממני' היא

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

לז.

רבי יוסי החורם. פי' בקונטרס חוטמו היה שקוע בעין חסורס דבצורות (דף מג: ע) ומימה הוא לומר שכינהו בלשון גנאי אלא על שס מקומו נקרא כן. מ"ר: **יד ימינו איקרי**. ומדכתיב (בראשית מת) ויתמוך יד אביו לא קשא מדי' א' כיון שכבר פירש יד ימינו וגראה דר' יוסי נמי אההוא קא סמין ומשום הכי לא מיימי מדרו הימנית דמזרוע. מ"ר א' :

מה כתיבה בימין אף קשירה בימין. בסמוך אמרי' דליטר מניח תפילין בימינו שהיא שמאלו והשמה אדם הכותב בימינו ושאר רוב מעשיו צשמאלו יש להסתפק צאיה מסן א' מנח תפילין שזמא יס לזמותו כשולט צשמי ידיו א' מ"ר: **אין** א' זרוע פטור מן התפילין אחרים אומרים ידבה ב'. מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי א' מ"ר: **קיבורת**. פירש בקונטרס דדרוין וקיצורת הוא לשון קצות צשר כמו (צ"צ דף ה). קיצורא דלאהיי ואור"ס דהוא גוזה הצשר א' צצורע שצין צית השה למרפק שקורין קודא יא' (ואור"ס) לא כדצרי המפרשים גוזה צשר צצאוחו עטס שצין היד למרפק דהא משמע ככל דוכתי דמנח תפילין צצורע כדלמרינן לקמן (דף מט: ע) צצינן ישראל שציצנן הקמן דהא צצמות תפילין דעירובין (דף 55: ע) וקשר צצורעו צמקוס תפילין ואמרין נמי אין לו זרוע פטור מן התפילין ואוחו עטס שצין יד לקודא אינו קריי זרוע אלא קנה דמתנן צמס' אלהות (פ"א מ"ח) דקחשיב רמ"ח איצרים ל' צפיסת יד א' ו' כלל אצנען שנים בקנה שנים צמפרק אחד צצורע וד' ככתף ומשמע צדהא דההוא דסמוך לכתף הוא זרוע

עד השפח למרפק ומרפק הוא קודא כדמשמע דמסכת ערכין (דף יט: ע) צפ' האומר משקלי דקמני מוכני ציד עד האציל וצרגל עד הארצונה ט' קרי לאציל מרפק צממני' וכתיב נמי י' על כל אצילי ידי ומתרגם מרפיקי ידי ומשמע דמרפק ציד כנגד הארצונה צרגל וגם בכל דוכתי משמע דאציל הוא קודא ולא כפירוש הקונטרס דפירש ט' גצי אוב וידעווי איישיל ובמסכת סופרים (פ"ג) תניא לא שיש שני אציליו על הספר וחוה הקודא שדך להשעין עליו עוד אמרי' בפ"צ דצומסי (דף טי). ולא יסגרו ציצע שאין חוגרין במקום שמויעין ולא למטה ממתיניהן ולא למעלה מאציליהן אלא כנגד אצילי ידיהן והיינו כנגד הקודא שסס דרך לחגור ולא כנגד איישיל דלדרכנה סס מקום זיעה יומר ובפרק המפלת (מה דף ל:). א' דלמרינן גבי ולד צמעי אמו ושני אציליו על צדכיו ומהא דכתיב צירמיה (גמ) שים נא בלויי הסמכות תחת אצילי יידך לא קשיא מיד' א' ולפי שהיה אומו צמזלים צידיו ומשים תחת הקודא בלויי הסמזים שלא זיוקו לו והא דתנן גבי שבת א' המואיל כפיו ובמרפיקו אפשר שזמן אדם גרוגרת כנגד אומו פרק של קודא מצפנים וכופץ ידו על כחיפו שלא פתול הגרוגרת ויזילאנה והא דתנן צפ' ד' מיתות (פסהדין דף סה). בעל אוב זה פיתוס המדצר צשחיו ובגמ' תניא בעל אוב זה המדצר צין הפרקים וצין אצילי ידיו משמע הלך אחר לשון בני אדם ועד מרפיקו הוא דמיקריא יד משום דקיבורת לא היו בכלל ועוד מדאמרין בשמעמין שמהא שזמה כנגד הלז והיינו כנגד הדדים כדאמרין צמועד קטן (דף מ: מ) הספד על הלז כדכתיב על שדים סופדים ומהאיא דערבין קשה לדברי המפרשים צפ' כל הצשר (חולין דף קו:). לחולין עד הפרק הוא פרק שלישי של האלצצעות עד חיבורן לפיסת ידים ולתרומה כל היד ולקידוש ידים ורגלים עד הפרק דהיינו קודא והכי איתא בפרק הזהיר ולא יתכן דמנומח היא דערבין (דף יט: ע) דקודא היינו שיעורא דנדרים עוד ראייה מדתנן בפ' הזרוע (חולין דף קלז). אחיו זרוע מן הפרק של ארצונה עד הכף של יד והוא של מזיז וכנגדו צרגל שוק האומר בשלמים א' מן הארצונה א' הפרק של הארצונה עד צוקא דלטמא א' עד הירך דהיינו שני עצמות צעם האלמנעי ועם של קולית ר' יהודה אומר מן הפרק של הארצונה עד סובך של רגל והוא עצם האלמנעי המחובר לקולית ולאוחו פרק קרי סובך של רגל כך פירש שס בקונטרס ומיחו אין ראייה מזרוע דבהמה לזרוע דאדם דהא שוק דאדם נמי לא היו כשוק דבהמות דתנן בזהלות ב' בשוק חמשה בארצונה וא' צירך אלמא קרי שוק עצם המחובר לרגל ויתכן לר' יהודה נמי היינו שוק דבהמה א' וש מפרשים דסובך של רגל דקאמר ר' יהודה היינו פרק הסמוך לרגל דהיינו אסתמורא קביל"א צלע"ז וכן משמע בתוספתא דמסכת ידים דקמני שיעור שנקידוש ידים עד הפרק וצרגלים עד הסובך והיינו עד הפרק דקאמר במסכת ערכין וצירושלמי דמלות חלילה נמי מוכיח כן דקאמר גבי חלילה כיוי ממני' בקשור מן הארצונה ולמטה כשירה אצל מן הארצונה ולמעלה פסולה ופרין והכתיב (שמות ג) ורחצו בני אהרן את ידיהם ואת רגליהם ותנן עלה ציד עד הפרק וצרגל עד הסובך והיכי אמר כך שנייה דכתיב (דברים כה) מעל רגלו מעתה אפילו מן הארצונה ולמעלה תהא כשירה שנייה א' (היא) דכתיב מעל רגלו ולא מעל דמעל רגלו משמע דקרי סובך לפרק הסמוך לרגל. מ"ר א' :

א' זיל נפקא דילפת: (ב ע') צש"ס שנות עיקב ח"א סימן ג' שכתב דלוי מוכח כלל מהמילתא דפליגי ע"ש:

עין משפט נר מצוה
א' וטוש"ע אר"ח סימן לג ספק א': קצת ב ג מ"י פ"ד מהלכות תפילין הלכך ב טוש"ע אר"ח סי' מן סמ"ג: קצו ד ה מ"י שם הלכה א' ב טוש"ע שם ספק א' ט': קצו ד מ"י פ"רא מהל' ביטורים הלכה ז סמג עשין קמז טוש"ע י"ד סי' שס ספק י':

שיטה מקובצת

א' ר' יוסי החורם וכתום: חיצונית בריה ההדס על שם מקום כמו עיר ההדס וישעיה וי"ט או חרס כמו תמנת חרס (שופטים ב: ב) א' ר' יוסי החורם: א' מדיבה, ב"י יד כהה א"ל ר"א לרב אשי ואימא יד שבכח איל: ד' ר' יוסי החורם: א' ולא מהבא נפקא א' כדי ליפגא ויתבת ילפינן ליש: א' מה מוזזה: א' תנחא תרי על קיבורת ימין: א' תוכיב כהה נמחק: א' וירך: כהה דמשפצי יד רעוזה ומקולקלת: א' הריא סימין: א' משפליא הוא ג"א שנטרף שטרדו לו סימני טריפה כגון ניקב קרום של מוח: א' מניח תפילין. א' אולתין, בתי כתיבה הואלל דכתיב: וקשרתם וכתבתם א' לרבי: א' ידיו ולא כתב כן בעלי התרומות: ד'

ובירושלמי משמע דפליגי דאמר לרבות את הגידם שמעיה בימינו וכן אמרי' בהרי"ב (ב) כמביכולת דסליגי: א' שו'נ שבוורע שהוא למעלה מן המרפק שקורין קודא אבל א' אפשר שהוא משמע מן בקיצות בשר למטה מן המרפק דהא משמע כן וזרוע הוא העצם שבין מרפק לשי' כותנן בפ"י דאהלות כ' חוס' אחרות: א' דיתב ואור"ח נמחק: א' בשלמים (ומיזיו בעצמות) מן הפרק של הארצונה עד בוקא דאטמא דהיינו כל הירך שני עצמות: א' שלמה. ג"א שלמה בחכמתו הרחיב מוס וכתב אחז מן הראישים ושפך ההותחים על ראש השני מחמת צער ההותחים צעק בשני ראשים אבר שלמה ש"ם דתולדה אחת לשתי הראשים ואין גידון אלא כאשי אחז: א' וקשה לר"ת דהיא דהל"ל נהרג בהריא ולמה שנה את לשונו לומר נטרף ועוד דמה ענין לו למי שיש לו שני ראשים. חוס' אחרות:

א' זיל נפקא דילפת: (ב ע') צש"ס שנות עיקב ח"א סימן ג' שכתב דלוי מוכח כלל מהמילתא דפליגי ע"ש: